

บทที่ 4

วิธีการทดลอง

ในบทนี้เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการทดลองซึ่งประกอบด้วย การเตรียมฝุ่นเตาอาร์กไฟฟ้า การตรวจวิเคราะห์ฝุ่น การละลายฝุ่นและการตรวจสอบฝุ่นซึ่งผ่านการละลายแล้วด้วยสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์

4.1 การเตรียมฝุ่นเตาอาร์กไฟฟ้า

ฝุ่นเตาอาร์กไฟฟ้าที่ใช้ในการทดลองได้จากบริษัทนครไทยสตริปมิล จำกัด (มหาชน) โดยนำมาจัดความชื้นด้วยการอบที่อุณหภูมิ 120 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 10 ชั่วโมง ตัวอย่างฝุ่นทั้งหมดจะเก็บไว้ในเดสซิเคเตอร์

4.2 การตรวจวิเคราะห์ฝุ่นที่ใช้ในการทดลอง

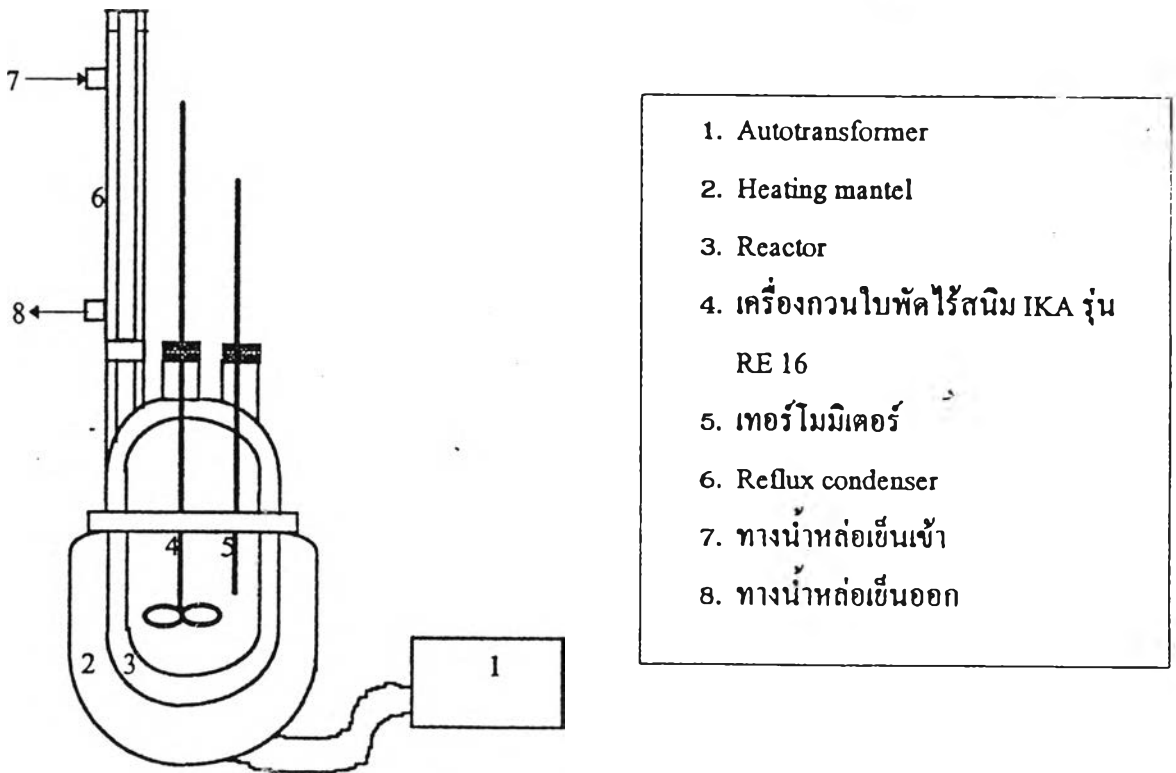
รูปร่างของฝุ่นที่ใช้ในการทดลองตรวจสอบด้วยกล้องจุลทรรศน์แบบส่องกวาด การตรวจสอบเฟสต่างๆ ที่อยู่ในฝุ่นกระทำด้วยเครื่องเอ็กซเรย์ดิฟแฟกโตมิเตอร์ การหาส่วนประกอบทางเคมีของฝุ่นใช้การวิเคราะห์ทางเคมี สำหรับขนาดและการกระจายตัวของฝุ่นหาด้วยวิธี Homogeneous Suspension

4.3 การละลายฝุ่นด้วยโซเดียมไฮดรอกไซด์

การทดลองละลายฝุ่นกระทำในภาชนะทำปฏิกิริยาที่ทำด้วยแก้วมีฝาครอบซึ่งมีช่องเปิดสี่ช่อง ช่องกลางใช้สอดใบพัดกวนทำด้วยเหล็กกล้าไร้สนิม ความเร็วของใบพัดกวนปรับด้วยมอเตอร์ที่ปรับความเร็วได้ยี่ห้อ IKA รุ่น RE16, ใช้เทอร์โมมิเตอร์วัดอุณหภูมิของสารละลายตลอดเวลาที่ทดลอง ช่องเปิดอีกช่องหนึ่งติดตั้งรีฟลักซ์คอนเดนเซอร์เพื่อลดการสูญเสียของสารละลาย

เนื่องจากการระเหย ใช้ฮีทติงแมนเทิลเป็นตัวให้ความร้อนแก่ภาชนะทำปฏิกิริยาโดยควบคุมความร้อนให้สารละลายมีอุณหภูมิที่กำหนด ± 2 องศาเซลเซียส สำหรับโซเดียมไฮดรอกไซด์ที่ใช้เป็นกรดเคมีความบริสุทธิ์ต่ำสุด 99% ผลิตโดยบริษัท Merck ประเทศเยอรมนี ลำดับขั้นตอนการทดลองมีดังต่อไปนี้

1. ชั่งฝุ่นตามจำนวนที่กำหนด
2. เตรียมสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ความเข้มข้นที่กำหนดจำนวน 750 มิลลิลิตร
3. ใส่สารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ในภาชนะทำปฏิกิริยา ปิดฝาครอบและติดตั้งรีฟลักซ์คอนเดนเซอร์และเครื่องกวน
4. เมื่อสารละลายมีอุณหภูมิที่กำหนดจึงใส่ฝุ่นลงในสารละลาย
5. ชักตัวอย่างด้วยปิเปต ตามเวลาที่กำหนดจำนวนประมาณ 5 มิลลิลิตร
6. กรองตัวอย่างสารละลายที่ได้ด้วยกระดาษกรอง
7. วิเคราะห์หาปริมาณสังกะสี และเหล็ก ในตัวอย่างสารละลายด้วยเครื่องอะตอมิกแอบซอร์พชัน

รูปที่ 4.1 แสดงการติดตั้งอุปกรณ์ทดลอง

4.4 การตรวจสอบฝุ่นหลังผ่านการละลาย

กากที่ได้จากการละลายถูกตรวจสอบด้วยกล้องจุลทรรศน์แบบส่องกวาดเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงของฝุ่นหลังการละลาย บางตัวอย่างได้รับการวิเคราะห์ด้วยเครื่องเอ็กซ์เรย์ดิฟแฟรคชันเพื่อหาเฟสที่เหลืออยู่

4.5 รายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษาผลกระทบจากตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมดมี 4 ตัวแปร ดังนี้

4.5.1 อัตราการกวน

ในการทดลองนี้ใช้อัตราการกวนตั้งแต่ 500 รอบต่อนาทีถึง 850 รอบต่อนาที โดยใช้ฝุ่นเตาอาร์กไฟฟ้า 1.5 กรัม ละลายในสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ 1.5 โมลต่อลิตร จำนวน 750 มิลลิตรที่อุณหภูมิ 60 องศาเซลเซียส การชั่งตัวอย่างทำที่เวลา 5, 10, 20, 30, 60, 120 และ 240 นาที ตารางที่ 4.1 แสดงสถานะที่ใช้ในการทดลองศึกษาผลกระทบจากอัตราการกวน

ตารางที่ 4 1 สถานะที่ใช้ในการทดลองศึกษาผลกระทบจากอัตราการกวน

หมายเลขการทดลอง	อัตราการกวน (รอบต่อนาที)	ปริมาณฝุ่นเตาอาร์ก (กรัม)	ความเข้มข้นของ โซเดียมไฮดรอกไซด์ (โมลต่อลิตร)	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)
B11 - B17	500	1.5	1.5	60
C11 - C17	750	1.5	1.5	60
D11 - D17	850	1.5	1.5	60

4.5.2 ความเข้มข้นของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์

ในการทดลองเพื่อหาผลของความเข้มข้นของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ได้ใช้ความเข้มข้นตั้งแต่ 1 ถึง 4 โมลต่อลิตร ปริมาตร 750 มิลลิลิตร ใช้ฟลูออเรสเซนต์ไฟฟ้า 1.5 กรัม อุณหภูมิ 60 องศาเซลเซียส ที่อัตราการกวน 850 รอบต่อนาที ตารางที่ 4.2 แสดงสถานะที่ใช้ทดลองผลของความเข้มข้นของโซเดียมไฮดรอกไซด์

ตารางที่ 4.2 สถานะที่ทดลองศึกษาผลของความเข้มข้นของโซเดียมไฮดรอกไซด์

หมายเลขการทดลอง	ความเข้มข้นของ โซเดียมไฮดรอกไซด์ (โมลต่อลิตร)	ปริมาณฟลูออเรสเซนต์ (กรัม)	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)	อัตราการกวน (รอบต่อนาที)
O11 - O17	1	1.5	60	850
P11 - P17	1.5	1.5	60	850
Q11 - Q17	2	1.5	60	850
M11 - M17	2.5	1.5	60	850
S11 - S17	3	1.5	60	850
T11 - T17	4	1.5	60	850
U11 - U18	1	1.5	95	850
V11 - V18	1.5	1.5	95	850
W11 - W18	2	1.5	95	850
J11 - J17	2.5	1.5	95	850
Y11 - Y18	3	1.5	95	850
Z11 - Z18	4	1.5	95	850

4.5.3 อุณหภูมิ

การทดลองเพื่อหาผลของอุณหภูมิกระทำที่อุณหภูมิห้องถึง 95 องศาเซลเซียส โดยใช้ฟลูออเรสเซนต์ไฟฟ้า 1.5 กรัม สารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์เข้มข้น 2.5 โมลต่อลิตร จำนวน 750 มิลลิลิตร

โดยใช้อัตราการกววน 850 รอบต่อนาที ตารางที่ 4.3 แสดงสถานะที่ใช้ศึกษาผลของอุณหภูมิในการละลายฝุ่นด้วยโซเดียมไฮดรอกไซด์

ตารางที่ 4.3 แสดงสถานะการทดลองศึกษาผลกระทบจากอุณหภูมิ

หมายเลขการทดลอง	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)	ปริมาณฝุ่นเตอาร์ก (กรัม)	ความเข้มข้นของ โซเดียมไฮดรอกไซด์ (โมลต่อลิตร)	อัตราการกววน (รอบต่อนาที)
G11 - G17	32 (อุณหภูมิห้อง)	1.5	2.5	850
H11 - H17	40	1.5	2.5	850
I11 - I17	50	1.5	2.5	850
M11 - M17	60	1.5	2.5	850
K11 - K17	70	1.5	2.5	850
L11 - L17	80	1.5	2.5	850
J11 - J17	95	1.5	2.5	850

4.5.4 เปอร์เซ็นต์ของแข็ง

การทดลองเพื่อหาผลของเปอร์เซ็นต์ของแข็งต่อการละลายของฝุ่นได้กระทำที่เปอร์เซ็นต์ของแข็ง 0.2 เปอร์เซ็นต์ถึง 20 เปอร์เซ็นต์ ที่ความเข้มข้นของโซเดียมไฮดรอกไซด์ 3 และ 4 โมลต่อลิตร จำนวน 750 มิลลิลิตร อัตราการกววน 850 รอบต่อนาทีและที่อุณหภูมิ 95 องศาเซลเซียส ตารางที่ 4.4 แสดงสถานะที่ใช้ศึกษาผลกระทบของเปอร์เซ็นต์ของแข็ง

ตารางที่ 4.4 แสดงสถานะที่ใช้ศึกษาผลกระทบของเปอร์เซ็นต์ของแข็ง

หมายเลขการทดลอง	เปอร์เซ็นต์ ของแข็ง (%)	ความเข้มข้นของ โซเดียมไฮดรอกไซด์ (โมลต่อลิตร)	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)	ปริมาณฝุ่นเตาอาร์ก (กรัม)	อัตราการกว (รอบต่อนาที)
Y11 - Y18	0.2	3	95	1.5	850
AA11 - AA17	10	3	95	75	850
AB11 - AB17	20	3	95	150	850
Z11 - Z18	0.2	4	95	1.5	850
AC11 - AC17	10	4	95	75	850
AD11 - AD17	20	4	95	150	850